

In product alpin buca producius si d'alp

La Dertgira federala renviescha in scamond dall'administraziun cantunala

■ (anr/ac) Peter Odermatt e sia Bergsenn SA cun las caschiaras a Vaz sut e Savognin han retschert sustegn da Lausanne. Tenor il verdict dalla Dertgira federala astga l'interpresa vender vinavon il caschiel cun il num «Heidi-Alpen Bergkäse». Igl ei in'ordinaziun federala, scaffida cun gl'intent da schurmegiar products agrars derivonts dalla muntogna e dallas alps che ha procurau per disvari. L'ordinaziun pretendeva da products agrars vendi cul num alp e muntogna dad esser produci cun materia prima derivonta digl intschesch definau. Sebasond sin quella ordinaziun ha la partiziun per la segirezia da victualias ell'administraziun dil cantun Grischun scumandau alla Bergsenn SA e siu meinafatschenta Peter Odermatt da vender caschiel cun la marca «Heidi-Alpen Bergkäse». Il latg duvraus per caschar quei product deriva numnadamein buca da menaschis d'alp. Igl uffeci cantunale ei staus dall'opiniun ch'il num dil product cunterfetschi aschia allas pretensius dall'ordinaziun. Peter Odermatt ha denton buca vuliu acceptar quella decisiun ed ei sedrizzaus alla Dertgira federala. E dalla vart dalla Dertgira federal han el e la Bergsenn SA survegniu sustegn. El astga vender vinavon siu caschiel cul num che cuntengn la noziun «Alpen». E quei malgrad ch'il caschiel vegn buca producius cun latg da menaschis d'alp. Interessant vid l'entira historia ei denton il verdict en caussa dad in'otra dertgira. La Dertgira administrativa federala da Bellinzona era, sco emprema instanza, vegnida ad ina conclusiun gest cuntraria da quella dils collegas da Lausanne. Ils derschaders da Bellinzona havevan numnadamein plidau a favur dall'administraziun cantunala e fatg valer il principi dall'ordinaziun federala. In'ordinaziun scaffida gest per schurmegiar ils products da muntogna e segirar a quels in avantatg sin fiera grazia ad ina nominaziun exacta. Tenor la conclusiun dalla Dertgira administrativa federala havevss Peter Odermatt stuiu schar svanir

Il meinafatschenta dalla Bergsenn SA, Peter Odermatt, ha survegniu raschun dalla Dertgira federala pertuccont in dils nums da ses products. La Bergsenn SA produce schia a Vaz sut e Savognin.

FOTO N. SIMMEN

l'expressiun «Alpen» ord il num da siu caschiel.

Las Alps e l'alp ei buc il medem

L'argumentaziun detagliada dalla Dertgira federala ei aunc buca sin meisa. Igl ei denton ton sco segir ch'ils derschaders da Lausanne sebasan en lur decisiun sin la regulaziun exepziunala enteifer l'ordinaziun federala. In'exepziun che lube-scha da duvra la noziun «Alpen» sche quella sebase buca exact sin in liug geografic, mobein sin il num general dallas Alps. Getg empau pli concret: Havess il caschiel da Peter Odermatt e sia Bergsenn SA num «Heidi Alp-Bergkäse» fuss il num scumandaus. Senumna el denton «Heidi Alpen-Bergkäse» han ils derschaders da Lausanne priu per bien da lubir el.

Peter Odermatt sez ei satisfatgs da haver survegniu raschun dalla Dertgira federala. El ha fatg attent al volumen da

passa 90 pertschien da siu caschiel numnaus tenor Heidi e las Alps magliaus principalme in Tiaratudestga e Frontscha. Il meinafatschenta dalla Bergsenn SA ha getg che siu product possedi in cert avantatg sin la fiera d'export grazia ad in num enconuscent e las prescripziuns seigien buc ual aschi severas egl exteriur sco en Svizra. Tenor sia opiniun han ils derschaders da Lausanne buca vuliu restrencher las stentas da vender products svizzers egl exteriur.

Spitgar sin l'argumentaziun detagliada

Il responsabel enteifer igl Uffeci cantunale per la segirezia da victualias e la sanadad d'animals, Mathias Beckmann, ha visau alla munconza dallas explicaziuns detagliadas dalla Dertgira federala. S'exprimer davart las consequenzas dalla decisiun sappi el sulet en enconuschientscha da quella argumentaziun.

Da principi seigi el denton leds dalla decisiun per saver applicar egl avegnir correct las prescripziuns dall'ordinaziun. El sappi denton bein s'imaginar ch'ei se-tracti la fin finala da minimalas interpretaziuns giuridicas. Pia dalla noziun «alp» visavi allas «Alps». Mathias Beckmann ei s'exprimiu cun respect viers il meinafatschenta dalla Bergsenn SA e sia persistenza da caminar consequent la via tras las instanzas. Lez da sia vart spera d'anflar in consens en in auter punct dispetivel. El e l'Organisaziun caschiel da muntogna grischun ein numnadamein buca dil medem meini pertuccont il schurmetg da derivonza AOC. Era en quei connex ei ina dispeta giuridica buca sclausa. Peter Odermatt da sia vart ei denton perschadui d'anflar in consens en caussa. «En sesez eis ei ina tuppada da processar, nus investassen noss'energia bia pli prudent per augmentar la vendita da caschiel.»

TRUN

Il preventiv 2012 quenta cun in gudogn

(anr/hh) Il cussegl da vischnaunca da Trun ha approbau il gliendisdis sera il preventiv 2012 per mauns dalla radunanza da vischnaunca. Il budget dil quen current preveda in gudogn da biebein 110 000 francs tier expensas totalas da 9,6 milliuns francs. Il gudogn avon las amortisaziuns contonscha la summa da 2,5 milliuns francs. En quella summa ei era la contribuziun da fusiun dil cantun da 975 000 francs cuntentida. Las amortisaziuns e las reservas previdas muntan 2,4 milliuns francs. Il preventiv d'investiziuns quenta cun expensas da 1,45 milliuns ed entradas da 1,17 milliuns francs. La vischnaunca preveda denter auter da sanar vias communalas per ina summa da 370 000 francs. Il project per la sanaziun dallas ustonzas e las vias d'ual ei calculaus cun 310 000 francs e la prefinanziaziun dil project «Trun egl avegnir» munta 200 000 francs. Medemamein per mauns dil conclus dalla radunanza communal ha il parlament decidiu in pei da taglia da 105 pertschien pigl onn 2012.

La legislativa communal da Trun ha eligi la gerava Renata Decurtins-Deplazes, Ignaz Lombriser, Franzestg Decurtins, Christoffel Nay e Patrick Rohmund ella cumissiu dalla biblioteca. Sco successur da Gabriela Tomaschett-Berther ei gerav Toni Pfister vegnien eligiis ella cumissiu per la revisiun dil regulativ da taxas per la serenera, la canalisaziun ed ils aquaducts.

LUMNEZIA

Prelecziun el Da casa Lumnezia

(cp) Dumengia proxima prelegia l'aura lumneziana Leontina Lergier-Caviezel a Cumbel, e quei el Da casa Lumnezia. Ina prelecziun cun accumpignament musical che sedrezza denton buca sulet als cussadents dil Da casa, mobein ch'ei aviarta a tuts interessents.

Leontina Lergier-Caviezel vegn a preleger ord siu roman «Nus duas» ch'ei cumpariu igl onn vargau. Era sch'ella ha gia prelegiu igl onn vargau en Lum-

L'interess per il bogh è grond

Peter Zumthor e ses con-investaders per il hotel Therme a Val S.Pieder

■ (rtr) Investir a Val Son Pieder para d'esser attractiv. Sco emprim ha Remo Stoffel, il finanziaier cun ragischs indigenas, annunzia ses interess per cumprar il complex dal bogh termal a Val. E lura è era l'architect Peter Zumthor interessà da sorprendere il bogh e da construir in nov hotel entadim la Val Lumnezia. Quai less el far cun ina gruppa d'interess. Ensem cun differents investiders vules Peter Zumthor realisar quel project. Sch'ins guarda sin la gruppa d'interess che

Peter Zumthor ha fundà chattan ins personalitads enconuscentas e pli pauc enconuscentas. Il pli pauc enconuscent en il Grischun èn ils frars Daniel, Marcel e Martin Meili cun lur societad d'aziunaris Datuma. Lura da Cuir èn era Hansueli Baier, interprendider ed Andrea Fanzun da l'interpresa d'architectura d'inschigners da la partida. Sper quels investeschans era Marcel Meyer, interprendider da Val ed Annalisa Zumthor-Cuorad, la dunna da Peter Zumthor.

La gruppa enturn l'architect Peter Zumthor ha bunas perspectivas per pudair acquistar il bogh termal ed il hotel Therme a Val S. Pieder.

FOTO S. BEARTH

Ils frars Meili han gi ina ierta pli gronda

Ils frars Meili, quai èn l'architect Marcel, il medi Martin ed il psichiater Daniel. Els èn vegnids tar daners entras l'ierta da lur bab ch'ha gi fundà la firma Cerberus, enconuscenta per systems d'alarm da fiu. Cun lur firma Datuma persequiteschan ils frars Meili projects surtut da cultura che bancas na finanziaan betg. En discurs cun l'architect Marcel Meili ha quel manegià ch'il project d'in nov hotel correspundia exactmain a lur finamira. Numnadamein da sustegnair projects d'ina valur culturala che sajan naschids en la regiun per la regiun. Exact sco il bajetg dal Cinema sil Plaz a Glion che Datuma ha finanzia parzialmain.

Peter Zumthor saja in ami da Marcel Meili e perquai haja el contactà Zumthor per far amogna sustegn finanzia. Trais milliuns francs per las aczias da l'hotel ed il bogh termal surpigliass Datuma. Memia baud saja il mument da ponderar co sa participar finanziaimain vi dal nov bajetg, di Marcel Meili. Era manchian ad els ed a la gruppa d'interess il mument las cifras da detagl dal manaschi da la Therme. El e ses frars stettian dentant gugent a disposiziun per chattar investiders ed insumma, uschia Meili, craja el ch'ils Grischuns en la gruppa d'interess sajan megliers avraportas.

Il mogul da medias sesa en il cussegl d'administraziun

In da quels è Hansueli Baier da Cuir. L'interprendider è tranter auter president dal cussegl d'administraziun da la «Acla da Fans Holding». En quel cussegl sesan era Hanspeter Lebrument e Jürg Riedi. Da sia vart sesa Hansueli Baier en il cussegl d'administraziun da la Südostschweiz. L'advocat Jürg Riedi è il numer 1 en la branscha da transports cun helicopters en Svizra e represchenta en tut 47 mandats da cussegls d'administraziun. Jürg Riedi enconuscha Hanspeter Lebrument entras ses mandat sco president tar la Allegra Passugger Fontaunas Mineralas SA. Il mogul da medias Grischun sesa tranter auter er en quel cussegl d'administraziun.

Riedi, Lebrument e Baier vegnan sin 80 milliuns

Ensem represchentan Jürg Riedi, Hanspeter Lebrument e Hansueli Baier in chapital cumulà da passa 80 milliuns francs.

Restan da la gruppa d'interess anc Andrea Fanzun da l'interpresa d'architectura d'inschigners Fanzun, l'interprendider Marcel Meyer da Val e la dunna da Peter Zumthor, Annalisa Zumthor-Cuorad. Sin l'emprima egliada n'han els da far nagut in cun l'auter. En mintga cas betg quai ch'ins sa persequitar en il register da commerzi.

Leontina Lergier-Caviezel.

LO

nezia; ils lecturs dil Da casa p. ex. san buc ir ad ina prelecziun – aschia va la prelecziun tier ils lecturs. Leontina Lergier-Caviezel scriva regularmein gia dapi siu temps da scola. Ella ha adina puspè publicau poesias e raquents, regularmein scriva ella era columnas per La Quotidiana.

L'occurrenza ei ella cafetaria dil Da casa Lumnezia ed entschiva allas 14.30. La moderaziun fa Anita Decurtins-Capaul, editura dalla Chasa Editura Rumantscha. Igl accumpignament musical fan commembers digl Ensemble da clarinettas Lumnezia. L'entrada ei libra.

Ei envidan cordialme in selegran fetg ad in seveser: Da casa Lumnezia, Chasa Editura Rumantscha